

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Szegedi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2009. április 16. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

V É G Z É S T :

A sikkasztás vétsége miatt a **vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Csongrád Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság** 2009. február 9. napján kihirdetett **2.Bf.1283/2008/5.** számú ítéletét **h e l y b e n h a g y j a .**

I N D O K O L Á S :

A Szentesi Városi Bíróság 2008. november 3. napján kihirdetett 5.B.330/2008/5. számú ítéletével a vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétségében [Btk. 317. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat] állapította meg. Ezért 2 év tartamban próbára bocsátotta. (magánfél neve) magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül dr. Erdélyi Miklós ügyvéd, sértetti jogi képviselő díjaként fizessen meg 20.000,- Ft-ot, míg az államnak 184.814,- Ft bűnügyi költséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a vádlott 2005. október 1. napjától részmunkaidőben dolgozott a sértett **(Település, utca, házszám)** szám alatti vegyesboltjában. A munkaszerződés értelmében a vádlottat a rábízott pénzkészletért és leltárkészletért leltári felelősség terhelte. A munkavégzés során a vádlott és a sértett váltották egymást a boltban.

A vegyesbolt egyik beszállítója, a **(Település, utca, házszám)** szám alatti székhelyű **gazdasági társaság** volt, ahonnan heti rendszerességgel főként szeszesitalt és dohányterméket szállítottak a vegyesboltba. A kiszállított áruk ellenértékét vagy nyomban kifizette az, aki a szállításkor éppen a boltban dolgozott (a vádlott, vagy a sértett), vagy halasztott fizetés lehetőségével éltek. Ebben az esetben az esetleges részteljesítést a **gazdasági társaság** áruszállítója összecszerűség megjelölésével, dátummal, aláírással ellátva felvezette a három példányos számlára, ennek két példányát a vegyesboltban hagyta, egy példányát pedig magával vitte és az a **gazdasági társaság** nyilvántartásába került.

A számlákra a „fizetve” megjegyzés csak abban az esetben került rá - a dátum és a gépkocsivezető aláírásával - ha azt teljes egészében kifizették.

Az elsőfokú bíróság ítéletében tényként állapította meg, hogy 2006. május hónapig a sértett által üzemeltetett vegyesboltnak jelentősebb összegű tartozásai nem halmozódtak fel, sem a **gazdasági társaság**, sem más szállítók felé. 2006. első féléve során a boltnak 4.647.633,- Ft bevétele és 4.416.679,- Ft kiadása volt, ez utóbbiból anyag és áru ellenértékeként 2.996.308,- Ft került kifizetésre egyéb ráfordítások mellett.

Mindezen tények alapján az elsőfokú bíróság azt is tényként állapította meg, hogy a sértett által üzemeltetett vállalkozás teljesítőképessége és készsége 2006. első félévében megállapítható volt beszállítói irányában is.

Tényként került rögzítésre, hogy a vádlott a **gazdasági társaság** részére 4 db, 2006. május 9-i, 2006. május 12-i (2 db számla) és 2006. május 16-i keltezésű, összesen 147.042,- Ft értékű számlát nem fizetett ki annak ellenére, hogy az azokon írt áru a vádlott által átvételre került, visszáru ellenértékének leszámítása mellett.

Az elsőfokú ítélet szerint ekként a vádlott a rábízott pénzkészlettel részben sajátjaként rendelkezett 2006. május hónapban, mellyel munkáltatójának, a sértettnek 20.000,- Ft-ot meghaladó, 200.000,- Ft-ot el nem érő, közelebbről meg nem határozható összegű, legfeljebb 147.042,- Ft kárt okozott, amely az eljárás során nem térült meg, figyelemmel arra is, hogy a sértett az említett tartozását 2006. augusztus hónappal bezáróan részletekben a **gazdasági társaság** felé megfizette.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában a vádlott védekezését a tanúvallomásokra és az igazságügyi könyvszakértői véleményekre figyelemmel vetette el. A tanúként kihallgatott sértett, a sértett vallomását elfogulatlannak és érdektelennek tartotta, különös figyelemmel arra, hogy a tanú a megismételt büntetőeljárásban relatív mentességi jogával nem élve elismerte, hogy pénztáron kívüli értékesítésből is származott bevétele a vegyesboltnak, mely értékesítés nyilvánvalóan könyvszakértőileg nem volt kimutatható.

A könyvszakértői vélemények azon ténymegállapításait tette a tényállás részévé, amelyek a vegyesbolt 2006. első félévére vonatkozó bevételeire, kiadásaira vonatkoztak, illetve amelyek kétség kívül alátámasztották azt, hogy összesen 147.042,- Ft értékű számla nem került kifizetésre a **gazdasági társaság** felé.

Bhar.II.97/2009/3.

A vádlott maga sem vitatta, hogy a 4 db számlát nem fizette ki, de arra hivatkozott, hogy korábbi szállításra részletfizetést teljesített, illetve a vegyesbolt mindig is anyagi nehézségekkel küszködött. Az elsőfokú bíróság a vádlott vallomását részben megcáfoltnak tekintette a kihallgatott tanúk vallomása és a tárgyaláson meghallgatott igazságügyi könyvszakértő nyilatkozata alapján, részben elvetette azt, mert egyes részletkérdésekre a vádlott nem adott - az elsőfokú bíróság álláspontja szerint - életszerű magyarázatot.

Az így megállapított tényekből vont le következtetést az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségére és büntetőjogi felelősségét a folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétségében mondta ki.

Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést, a tényállás és a bűnösség téves megállapítása miatt, bizonyíték hiányában történő felmentés végett.

A Csongrád Megyei Bíróság 2009. február 9. napján kihirdetett 2.Bf.1283/2008/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat az ellene folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A sértett jogi képviselői díjának megfizetésére kötelezést mellőzte, a bűnügyi költség tekintetében azt állapította meg, hogy az az állam terhén marad.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

Ezt a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján a Be. 352. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján kiküszöbölte ki oly módon, hogy mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából a vádlott sikkasztást megvalósító cselekvőségére vonatkozó ténymegállapítást (elsőfokú ítélet 3. oldal 4. bekezdés).

Ezzel szemben a megyei bíróság azt állapította meg, hogy kétséget kizáró módon nem volt bizonyítható az, hogy a vádlott a rábízott pénzkészletből 147.042,- Ft összegű készpénzzel sajátjaként rendelkezett, de az sem, hogy ezen összeget jogtalanul eltulajdonította, erre visszavezethetően az sem volt kétséget kizáró módon bizonyítható, hogy a vádlott bűncselekményt megvalósító cselekvősége folytán a sértettnek 147.042,- Ft kára keletkezett.

A megyei bíróság ítélete tartalmazza azt is, hogy az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölésére a Be. 361. § (2) bekezdés a) pontja szerinti nyilvános ülésen került sor. A megváltoztatás okaként a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak két, egyébként helyes ténybeli megállapítását jelölte meg,

amelyekből azonban az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le. Az egyik, hogy a vegyesboltnak 2006. első félévében többletbevétele volt, a másik, hogy a vád tárgyát képező 4 db számla nem került kifizetésre a **gazdasági társaság** részére, holott az árukat a vádlott átvette. A megyei bíróság álláspontja szerint a többletbevételnek azért van jelentősége, mert ebből az a következtetés vonható le, hogy a sértett vegyesboltjának a vádbeli időszakban nem volt készpénzhiánya.

A kiegyenlített számláknak pedig a vád tárgyát képező bűncselekmény tekintetében nincs jelentősége, mert a vádat nem a számlák ki nem fizetése képezte, hanem az azokon szereplő összeg vádlott általi eltulajdonítása.

A másodfokú bíróság e tekintetben azt állapította meg, hogy ez utóbbira (a rábízott pénz eltulajdonítására) minden kétséget kizáró bizonyíték az eljárás során nem merült fel. Hivatkozott az elsőfokú eljárásban szerzett mindkét igazságügyi szakértői véleményre, melyek egybehangzóan tartalmazták azt, hogy a négy számla végösszege nem került kiegyenlítésre. Minden ténybeli alapot nélkülöző megjegyzésnek tekintette a szakértő azon észrevételezését, hogy ezt az összeget feltehetőleg a vádlott tulajdonította el.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában a sértett tanúvallomására is hivatkozott, mely szerint maga a sértett elismerte, hogy voltak olyan bevételek, amelyeket a pénztárgépbe nem ütött be.

E bizonyítékok alapján a másodfokú bíróság a Be. 4. § (2) bekezdésére is figyelemmel nem látta kétséget kizáró módon bizonyítottnak azt, hogy a vádlott a vád szerinti bűncselekményt elkövette, ezért a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontja alapján, figyelemmel a Be. 331. § (1) bekezdésére is, felmentette az ellene a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő és büntetendő, a Btk. 12. § (2) bekezdése alapján folytatólagosan elkövetett sikkasztás vétsége miatt emelt vád alól.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 386. § (1) bekezdés b) pontja alapján az ügyész jelentett be fellebbezést, a vádlott terhére, a büntetőjog szabályainak Bhar.II.97/2009/3.

megsértése, felmentése miatt, a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárás folytatására utasítása végett.

Az ügyész a fellebbezését írásban részletesen indokolta. Ezt a fellebbviteli főügyészség átiratában, illetve a fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész perbeszédében minden tekintetben fenntartotta.

A nyilvános ülésen a sértett jogi képviselője felszólalásában egyetértett az ügyészi indítvánnyal, míg a vádlott és védője a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ügyészi fellebbezés szerint eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor a Be. 352. § (1) bekezdés b) pontjában, valamint a Be. 352. § (3) bekezdésében írtak ellenére anélkül mérlegelte felül az elsőfokú bíróság által mérlegelt bizonyítékokat, hogy arra az azt érintő körben bizonyítást vett volna fel. Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott volt, a másodfokú bíróságnak nem volt törvényes lehetősége eltérő ténybeli következtetés levonásával a felmentő rendelkezés meghozatalára. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből kiragadta a vádlott javára értékelhető bizonyítékokat és ezek alapján vont le az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétes következtetést és mentette fel a vádlottat bizonyítottság hiányában.

A másodfokú bíróság a már hivatkozott jogszabályi rendelkezésekbe ütköző módon felülmérlegeléssel állapított meg az elsőfokú ítélet tényállásától eltérő tényállást. Ezzel viszont - az ügyészi álláspont szerint - olyan súlyú eljárási szabálysértést valósított meg, amely a másodfokú ítélet tényállását oly mértékben megalapozatlanná tette, hogy az érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Ezért indítványozta, hogy azt a harmadfokú bíróság a Be. 399. § (5) bekezdésére figyelemmel helyezze hatályon kívül és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

Az ítélet tábla az ügyészi fellebbezést alaptalannak tartotta.

A bejelentett perorvoslatra tekintettel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően érdemben felülbírálta. Ennek során vizsgálta, hogy az első- és a másodfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat, és vizsgálta a másodfokú ítélet megalapozottságát is.

A Be. 388. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

Az ítélet tábla a harmadfokú felülbírálat eredményeként megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a vád tárgyává tett cselekmény elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte.

A másodfokú bíróság által helyesbített elsőfokú ítéleti tényállás megalapozott volt, azt az ítélet tábla a másodfokú határozat 3. oldal 5. bekezdésében írtakra tekintettel csupán annyival egészítette ki, hogy a vegyesboltban voltak számla nélküli elszámolások is, amikor a pénztárgépbe nem ütötték be az értékesítéseket. Ezek a pénzmozgások nem voltak dokumentálva.

Az így kiegészített tényállás minden tekintetben megalapozott és a Be. 388. § (1) bekezdése értelmében irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

Az ügyész fellebbezésében azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság bizonyítás felvétele nélkül mérlegelte felül az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának azon részét, ami a bűncselekmény elkövetését megalapozó konkrét elkövetési magatartást tartalmazta.

Az ítélet tábla ezzel az ügyészi állásponttal nem értett egyet.

Az ügyész által is hivatkozott Be. 352. § (1) bekezdés b) pontja szerint megalapozatlanság [Be. 351. § (2) bekezdés] esetében a másodfokú bíróság az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének (részbeni felmentésének), vagy az eljárás megszüntetésének (részbeni megszüntetésének) van helye. A szintén hivatkozott Be. 352. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, **kivéve**, ha az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti, vagy az eljárást megszünteti.

Ezekből a rendelkezésekből tehát az következik, hogy a másodfokú bíróságnak nem kellett szükségképpen bizonyítást felvennie ahhoz, hogy az elsőfokú bíróságtól részben eltérő tényállást állapítson meg és abból eltérő ténybeli következtetést vonjon le. A másodfokú bíróság ítéletében nem az elsőfokú

Bhar.II.97/2009/3.

bíróság által értékelt bizonyítékokat mérlegelte felül, hanem az elsőfokú bíróság által is helyesen megállapított tényekből vont le helyes következtetést.

Az elsőfokú bíróság ugyanis az általa helyesen megállapított tényekből okszerűtlenül következtetett a vádlott bűnösségére, mert figyelmen kívül hagyta, hogy ezek a tények nem képeztek olyan zárt láncolatot, amelyből csak és kizárólag a vádlott bűnösségére lehetett volna következtetést levonni.

A másodfokú bíróság indokolásában helyesen mutatott rá arra, hogy csupán a 4 db számla kifizetlenségéből nem lehet csak és kizárólag azt a következtetést levonni, hogy ezek a számlák azért maradtak kifizetetlenül, mert azok ellenértékét a vádlott eltulajdonította, vagy azzal sajátjaként rendelkezett. Ezzel szemben az eljárás során adatok merültek fel arra vonatkozóan, hogy számla nélküli bevételei is voltak a

A másodfokú bíróság tehát nem kiragadta az ügyész által megjelölt bizonyítékokat (igazságügyi könyvszakértői vélemények, sértett tanúvallomásának már hivatkozott része) a többi bizonyíték közül, hanem ezek megjelölésével rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat értékelő tevékenysége során e bizonyítékok figyelmen kívül hagyásával, vagy nem kellő súllyal történt figyelembe vételével jutott arra a hibás következtetésre, amely végül is a vádlott bűnösségének megállapításához vezetett.

A kifejtettekből következik, hogy a harmadfokú bíróság az ügyész fellebbezését alaptalannak tartotta, ezért a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 397. § alapján helybenhagyta.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk..Cserháti Ágota sk..Katona Tibor sk.
a tanács elnöke a tanács tagja,előadó a tanács tagja

S z e g e d , 2009. április 16.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

